

Nefaset Bedeli

Belge türü	Özelge
Kanun	DAMGA VERGİSİ KANUNU
Özelge no	90792880-155.99[6155]-194974
Tarih	23.06.2021

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

İlgide kayıtlı özelge talep formlarınız ve eklerinin incelenmesinden; ... İl Özel İdaresi Genel Sekreterliği tarafından ihalesi yapılan "... İli ... İlçesi Merkezine 16 Derslikli İmam Hatip Lisesi ve 100 Öğrencili Pansiyon Binası Yapım İş'i" ve "... İli ... İlçesi Merkezine 100 Kişilik Pansiyon Binası Yapım İş'i"nin tamamlandığı ve geçici kabul tutanağı ile hakediş icmalinin düzenlendiği ve fatura tutarı belirlenerek ödemenin yapıldığı belirtilerek söz konusu hakediş icmalinin düzenlenmesi esnasında gelir vergisi, damga vergisi kesintileri ile KDV hesaplamasında nefaset kesintisinin matraha dahil edilip edilmeyeceği hususunda görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasında; "*Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu*" hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanunun "İndirilecek Giderler" başlıklı 40 ıncı maddesinde; safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılmış olup, üçüncü bendinde; "*İşle ilgili olmak şartıyla, mukavelenameye veya ilama veya kanun emrine istinaden ödenen zarar, ziyan ve tazminatların*" safi kazancın tespitinde

indirilebileceđi belirtilmiştir.

Diğer taraftan, aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde ise; 42 nci madde kapsamına giren işler dolayısıyla bu işleri yapanlara (kurumlar dahil) ödenen istihkak bedellerinden gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Hakedişler üzerinden kesilen nefaset bedeli kesintileri; bir işin sözleşmede öngörülen standartlara uygun bir şekilde yapılmaması halinde işi yaptıranın işi yapana eksik ödeme yapmasına imkan veren ve cezai şarta benzeyen bir uygulamadır. Bu uygulamada, işi yapanın yaptırana ödeme yapması değil, iş karşılığı ödenecek bedelin düşürölmesi söz konusudur. Dolayısıyla, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilenler tarafından yüklenicilere nakden veya hesaben yapılacak hakediş ödemeleri üzerinden tevkifat yapılması gerektiğinden, ödemeye konu edilmeyen nefaset kesinti tutarları için gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır.

Öte yandan, ilgili dönem hakediş raporunuzda nefaset kesintisi yapıldıktan sonra kalan tutar hakediş tutarı olarak belirlendiğinden ve bu tutar üzerinden tahakkuk kaydı yapıldığından, nefaset bedelinin ilgili dönem kazancından gider olarak indirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de yapılan ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesindeki teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 60 No.lu KDV Sirkülerinin "Tazminatlar" başlıklı (1.2.) bölümünde; herhangi bir teslim veya hizmetin karşılığı olarak ortaya çıkmayan tazminat ve benzeri ödemelerin prensip olarak KDV'nin konusuna girmediğı, bu kapsamda, işin sözleşme şartlarına uygun yapılmaması, işin verilen süre içerisinde tamamlanmaması, sözleşmenin feshedilmesi gibi nedenlerle tazminat, cayma bedeli vb. adlarla yapılan cezai şart mahiyetindeki ödemelerin herhangi bir teslim veya hizmetin karşılığı olmadığından KDV'nin konusuna girmediğı ifade edilmiştir.

Hakedişler üzerinden kesilen nefaset bedeli kesintileri, bir işin sözleşmede öngörülen standartlara uygun bir şekilde yapılmaması halinde işi yaptıranın işi yapana eksik ödeme yapmasına imkan veren ve cezai şarta benzeyen bir uygulamadır. Bu uygulamada, işi yapanın yaptırana ödeme yapması söz konusu olmayıp, iş karşılığı ödenecek bedelin düşürülmesi söz konusudur. Bu uygulama sonucunda işi yaptıran lehine bir gelir doğmakta, bu gelir de işi yaptıran açısından bir teslim veya hizmet bedeli karşılığında ortaya çıkmadığından KDV'nin konusuna girmemektedir.

Buna göre, "... İli ... İlçesi Merkezine 16 Derslikli İmam Hatip Lisesi ve 100 Öğrencili Pansiyon Binası Yapım İş'i" dolayısıyla ... İl Özel İdaresince, tarafınıza yapılan ödemeler üzerinden yapılan kesintiler, işin eksik ifası nedeniyle bedelin yeniden belirlenmesi mahiyetinde olduğundan, söz konusu işe ilişkin olarak yapılan kesintiler sonrasında kalan tutar üzerinden KDV hesaplanması gerekmektedir.

DAMGA VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu, bu Kanundaki kağıtlar teriminin, yazılıp imzalanmak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade edeceği; 3 üncü maddesinde, damga vergisinin mükellefinin kağıtları imza edenler olduğu, resmi dairelerle kişiler arasındaki işlemlere ait kağıtların damga vergisinin kişiler tarafından ödeneceği hükmü yer almaktadır.

Kanuna ekli (1) sayılı tablonun "*IV.Makbuzlar ve diğer kağıtlar*" başlıklı bölümünün 1/a fıkrasında, resmi daireler tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin ödemeler (avans olarak yapılanlar dahil) nedeniyle, kişiler tarafından resmi dairelere verilen ve belli parayı ihtiva eden makbuz ve ibra senetleri ile bu ödemelerin resmi daireler nam ve hesabına, kişiler adına açılmış veya açılacak hesaplara nakledilmesini veya emir ve havalelerine tediyesini temin eden kağıtların nispi damga vergisine tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 30 Seri No.lu Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliğinde, damga vergisinin katma değer vergisi hariç olmak üzere sadece işin bedeli üzerinden hesaplanması, katma değer vergisi dahil edilerek düzenlenen kağıtlardan alınması icabeden damga vergisinin ise katma değer vergisi tutarı düşüldükten sonra kalan meblağ üzerinden hesaplanması gerektiği belirtilmiştir

Buna göre, özelge talep formunuz ekinde başvurunuz konusu ödeme belgeleri yer almamakla birlikte, resmi daireler tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin hakediş ödemeleri nedeniyle düzenlenen kağıtların, ödemeye ilişkin kağıdın ihtiva ettiği KDV hariç tutar üzerinden Kanuna ekli (1) sayılı tablonun IV/1-a fıkrasına göre damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 17.09.2026